

ANDMEKAITSE ABC

Eero Johannes

2012

Miks?

Miks on vaja andmekaitset?

- INIMESE kaitse, eraelu kaitse
 - õigus olla informeeritud andmete töötlemisest
- informatsiooniline enesemääramisõigus
 - õigus lubada ja keelata
 - õigus kontrollida, õigus teada
 - õigus nõuda töötlemise lõpetamist

Miks?

Miks on vaja tunda andmekaitseõigust?

Mina kui andmesubjekt (= inimene)

Millised on minu õigused?

Mina kui asutuse juht

Kuidas korraldada tööd nii, et probleeme ei tekiks?

Mina kui andmeid töötlev spetsialist

Kuidas andmeid töödelda nii, et probleeme ei tekiks?

Miks?

- Sanktsioonid (trahvid, ettekirjutused)
- Tegevuse peatumine, ümbertegemine
- Vaidluste lahendamine (ajakulu)
- Kahjunõuded

Vastused küsimustele...

- Isikuandmete kaitse seadus

www.riigiteataja.ee

- Andmekaitseinspektsiooni juhendid

www.aki.ee

ANDMESUBJEKT

ANDMESUBJEKT = INIMENE, kelle andmeid töödeldakse

Me oleme kõik andmesubjektid.

ANDMETE TÖÖTLEJA

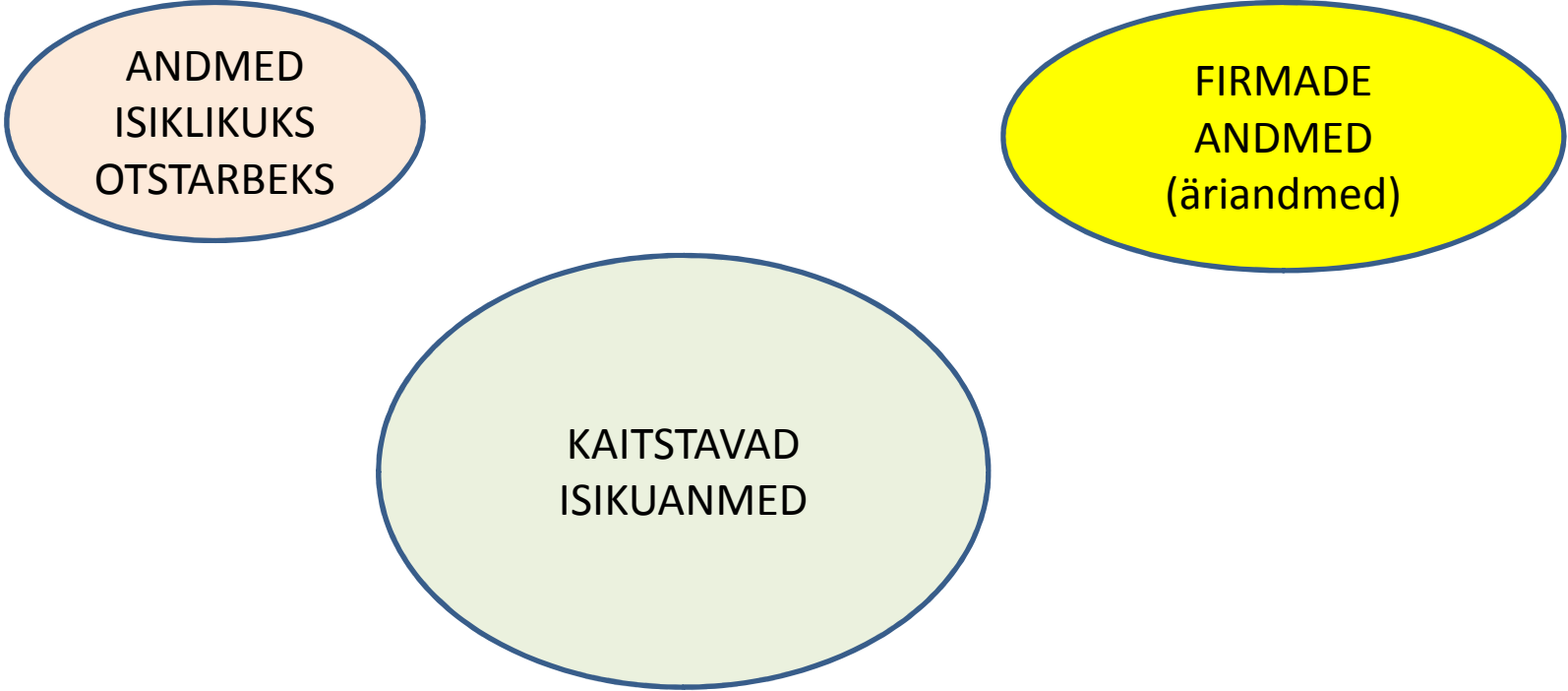
asutus, kes andmeid töötleb

TÖÖTLEMINE

**Isikuandmete töötlemine on
iga isikuandmetega tehtav toiming**

isikuandmete **kogumine**, salvestamine, korrastamine, **säilitamine**, muutmine ja **avalikustamine**, juurdepääsu võimaldamine isikuandmetele, **päringute** teostamine ja väljavõtete tegemine, isikuandmete **kasutamine**, edastamine, ristkasutamine, ühendamine, sulgemine, kustutamine või **hävitamine**, või mitu eelnimetatud toimingut, sõltumata toimingute teostamise viisist ja kasutatavatest vahenditest.

ANDMED

ANDMED
ISIKLIKUKS
OTSTARBEKS

FIRMADE
ANDMED
(äriandmed)

KAITSTAVAD
ISIKUANMED

KAITSTAVAD ISIKUANDMED

Isikuandmed on mis tahes andmed tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta, sõltumata sellest, millisel kujul või millises vormis need andmed on.

“HARILIKUD ISIKUANDMED”

DELIKAATSED ISIKUANDMED

DELIKAATSED ISIKUANDMED

- Vajalik registreering
Andmekaitseinspeksioonis (või andmekaitse eest vastutava isiku määramine)
- Üldjuhul on töötlemiseks vajalik inimese nõusolek (v.a töötlemine seaduse alusel)

DELIKAATSED ISIKUANDMED

Delikaatsed isikuandmed on:

- 1) poliitilisi vaateid, usulisi ja maailmavaatelisi veendumusi kirjeldavad andmed, välja arvatud andmed seadusega ettenähtud korras registreeritud eraõiguslike juriidiliste isikute liikmeks olemise kohta;
- 2) etnilist päritolu ja rassilist kuuluvust kirjeldavad andmed;
- 3) andmed tervise seisundi või puude kohta;
- 4) andmed pärilikkuse informatsiooni kohta;
- 5) biomeetrilised andmed (eelkõige sõrmejälje-, peopesajälje- ja silmaiirise kujutis ning geeniandmed);
- 6) andmed seksuaalelu kohta;
- 7) andmed ametiühingu liikmelisuse kohta;
- 8) andmed süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise kohta enne avalikku kohtuistungit või õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist.

Kui kaua kaitse kehtib?

- Isiku eluajal
- 30 aastat pärast isiku surma
 - pärija, abikaasa, alaneja või üleneja sugulane, õde, vend

Millal tohib andmeid töödelda?

- Inimese nõusoleku alusel
 - nõusoleku võib igal ajal tagasi võtta
- Ilma nõusolekut küsimata
 - lepingu täitmiseks (NB! Ainult “harilikud isikuandmed”)
 - seaduse alusel
 - inimese elu, tervise või vabaduse kaitseks (kui nõusolekut ei ole võimalik küsida)

Nõusoleku andmine

- Tugineb andmesubjekti vabal tahtel. Kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis
- Tutvustamine: isikuandmete töötleja või tema esindaja nimi, aadress ja muud kontaktandmed.
- Informeerimine: andmed, mille töötlemiseks luba antakse, andmete töötlemise eesmärk ning isikud, kellele andmete edastamine on lubatud, samuti andmete kolmandatele isikutele edastamise tingimused ning andmesubjekti õigused tema isikuandmete edasise töötlemise osas.
- Kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Vaikimist või tegevusetust nõusolekuks ei loeta.
- Nõusolek võib olla osaline ja tingimuslik. Kui nõusolek antakse koos teise tahteavaldusega, peab isiku nõusolek olema selgelt eristatav.
- Delikaatsete isikuandmete töötlemiseks tuleb isikule selgitada, et tegemist on delikaatsete isikuandmetega ning võtta selle kohta kirjalikku taasesitamist võimaldav nõusolek.

Põhimõtted

- Seaduslikkus
- Eesmärgikohasus
- Minimaalsus
- Piiratud kasutamine
- Kvaliteet
- Turvalisus, konfidentsiaalsus
- Individuaalne osalemine

Isikuandmed on konfidentsiaalsed

- Kohustus: hoia saladuses tööülesannete täitmisel teatavaks saanud isikuandmeid ka pärast töötlemisega seotud tööülesannete täitmist või töö- või teenistussuhte lõppemist.

Infovahetus asutuste vahel

- Mul on vaja isikuandmeid?
 - Kas andmete töötlemiseks on alus olemas?
 - Kui palju tohib andmeid avaldada päringu formuleerimisel?
 - Kas teisel poolel on kohustus infot anda?
 - PÕHJENDAMINE: millisel alusel, millisel eesmärgil
- Minu käest küsitakse isikuandmeid?
 - PÕHJENDAMINE: kes küsib, millisel alusel, millisel eesmärgil
 - Kas on alus andmete väljastamiseks?
- Ma soovin ise andmeid avaldada või edastada?
 - Kas selleks on alus?
 - Kas andmete avaldamine/edastamine on kooskõlas andmete kogumise eesmärgiga?
 - Kas andmete edasine turvalisus on tagatud?

Kahtluse korral...

- ... küsige andmesubjekti nõusolekut
- ... küsige konsultatsiooni
Andmekaitseinspeksioonist
- ... hinnake võimaliku rikkumise tagajärgi

Andmesubjekti õigused

- Õigus saada infot
- Õigus nõuda ebaseadusliku töötlemise lõpetamist
- Õigus nõuda valeinfo parandamist, muutmist, kustutamist
- Õigus nõuda kahju hüvitamist

Aitäh!

Head andmete töötlemist!